

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatiért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Május 1-seje.

Kézdi-Vásárhely, 1890. május 6.

Mióta a párisi nemzetközi munkás-kongressus kimondotta, hogy a világ összes munkásai a május elsejét megünnepli, ezen napon mindenki magának él és nem dolgozik, az európai nagy iparos államok szorongva tekintettek a nagy nap elébe, aggódva várták, hogy a munkások miféleképpen fogják a nagy ünnepet megtartani. A mint aztán május elseje közeledett s lassankint kiderült, hogy Európa összes munkásai elfogadják a kongressus határozatát s elfogadták ama kecsegtető jelszót: »8 órai munka naponként« — úgy a munkaadók, mint az államhatalom szükségesnek tartották messzireható intézkedéseket tenni május 1-jére.

A nagy nap eltelt a nélkül, hogy a félt események bekövetkeztek volna. Sem hazánkban, sem külföldön nagyobb összeütközések nem fordultak elő. Nagy tömegekben s bizonyos méltóságos komolysággal vonult fel a munkáshad gyűlésezni. Tanácskoztak a felett, hogy miképen lehessen a munkások sorsán segíteni. Naponként csak 8 órai munka s hetenként egy végben 36 órai pihenés, állami felügyelet a gyárakra, bányákra, műhelyekre, női munkások egyenlő díjazása, gyermekek munka-idejének leszállítása azon fontosabb elvek, melyek felett a munkások tanácskoztak s miket egyhangú lelkesedéssel elfogadtak.

Mindezen követelések részben könnyen teljesíthetők lennének, de a 8 órai munka naponként minden időben egy el nem érhető kegyes óhajtás fog maradni, mert ez első sorban magukat a munkásokat, másod sorban az egész fogyasztó közönséget tenné semmivé.

A munkaidő 8 órára való leszállításának első következménye az lenne, hogy a munkaadók a munkaidő miatt szenvedett veszteséget kénytelenek lennének iparcikkekre tenni, vagyis annál drágábban adni azokat, mi rendkívüli drágaságot idézne elő. S ennek súlyát első sorban a szegényebb sorsú munkás s azután az egész közönség érezné meg. S ugyan mit érne pl. a bányamunkásnak, vagy szabósegédnek, ha csak 8 órát kellene dolgoznia, de két olyan drágán kellene kényerét, ruháját s egyéb szükségletét beszereznie.

A munkások óhaja tehát e tekintetben elérhetetlen s vajha maguk a munkások is belátnák ezt, mert ilyen jelszó alatt, az izgatók által felbujtott százezernyi munkás még nagyon sok aggodalmat okozhat jövőre is úgy az állam-hatalomnak, mint a munkaadóknak.

Egyet mindenesetre elértek a munkások, azt t. i., hogy a munkások ügye egy fontos napi kérdéssé vált, mely felett többé áttekinteni nem lehet. Akarva, nem akarva, a kormányoknak foglalkozni kell vele, mert az mindenesetre a legrosszabb lenne, ha maguk a munkások erőszakolnák ki követelésük teljesítését. A társadalom nyugalma követeli, hogy ama hét fejű sárkánynak — mit munkáskérdésnek neveznek — szája egy időre betömessék, mert minél éhesebb lesz, annál nehezebb lesz jól tartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház máj. 1-sői ülésében megkezdte a királyi ítélőtábla decentralizációjára vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását.

A vitát Chorin Ferencz előadó nyitotta meg, tartalmas, szép beszédben fejtve ki e nagyfontosságú reform elodázhatlan szükségét s a javaslat fontosabb intézkedéseinek, pl. a székhelyekre nézve, helyes voltát, meggyőző érvekkel mutatta ki.

E helyeslésekkel fogadott beszéd után, Polónyi tette próbára a ház türelmét, rengeteg hosszú beszédével, melynek folyamán a kákán-göcsöt keresés észrevehető igyekezetével törekedett bírálni a javaslatot, még pedig nemcsak általánosságban, de részletekben is. Sokáig fejtegette és illusztrálta a tételt, hogy a per jog megalkotása feltétlenül előbbre való, mint a szervezeti kérdés; kifogásolta a székhelyek megállapítását; ítélőtáblát kívánva Besztercebányára s Temesvár és Nagyvárad helyett Aradra; majd a javaslat 4., 13., 19. és 20. szakaszai ellen szállt síkra. Nagy emfázzal védte Szilágyi ellenében a bírói elmozdíthatlanságot, mire a miniszter mosolygó arccal azt jegyezte meg, hogy e védelem „nem szükséges!“ Polónyi még holmi „on dit“-kat is megkísérelt érvekkül vinni be a vitába, a mi Szilágyi Dezső részéről azt a közbeszólást provokálta, hogy: „mesebeszéd.“ Maga s pártja nevében általánosságban elfogadja a javaslatot, de ha a részletes tárgyalás során az általa kívánt módosítások el

nem fogadtatnak, a harmadszori felolvasásnál a javaslat ellen fog szavazni.

Az ellenzék részéről szóltak még a javaslatához általánosságban Horváth Lajos, Vesztér Imre és Holló Lajos, kik mindannyian a per jogi reformokat, a szóbeliség és közvetlenség mielőbbi behozatalát sürgették. Horváth Lajos maga és társainak bizalmát fejezi ki Szilágyi tehetségének alkotó erejében, intencióiban és programmígéreteinek komolyságában.

A szabadelvű párt sorából Hertelendy Béla szót végül s figyelemmel hallgatott polemikus beszédében taglalta az ellenzéki szónokok egyes kifogásait. A javaslatot általánosságban elfogadja ugyan, de ellenzi, hogy Pécs táblai székhely legyen.

A képviselőház f. hó 3-án folytatta a kir. ítélőtábla decentralizációjára vonatkozó törvényjavaslat általános tárgyalását. A javaslat ellen felszóltak Csátár és Mocsáry nem fogadván el a javaslatot még általánosságban sem.

Erre a vita bezárattat s a ház osztatlan tetszése és nagy érdeklődése közt Szilágyi Dezső igazságügyminiszter emelt szót, tartva egy intenzív hatású és fényes sikerű polemikus beszédet. Az ellenzéki szónokok kifogásait vette éles bonczkés alá. Először az igazságügyi reformnak sorrendjére nézve felhangzott kifogásokat és felállított tételeket döntötte halomra, hatalmas erővel győzve meg a házat arról, hogy a javaslat tervszerű haladását a miniszter által korábban jelzett kibontakozás felé. Majd az esküdtisékek behozatalát nálunk gátló nehézségekre mutatott rá, kitoró zajos helyeslések közt; mire aztán nagy verve-vel magyarázta meg, miért kezdődik nálunk s kell hogy kezdődjék az igazságügyi reform ezen javaslattal.

Beszédének második részében Polónyi okoskodásait morzsolta szét, kinek ama „luminosus eszméjére“, hogy több főügyész a jogegyezséget veszélyeztetné, azt jegyzé meg óriási derűtséget keltve, hogy a jogegyezség megóvására a bíróság s nem a vádló ügyészek, még kevésbé a védő ügyvédek vannak hivatva.

Szilágyi beszéde alatt Polónyi közbeszólt egy helyen: „ez aztán a mesebeszéd“, mire a miniszter azzal vágott vissza, „ezt könnyű mondani, kivált „utánzásból“ — de bizonyítani nehéz.“ Egyebekben Polónyi „tudományát“ tette csuffá Szilágyi totaliter s midőn a szélbali vezérszónoknak a javaslatban kért felhatalmazással kapcsolatban mondott „abszurd gyanúsításaira“ tért át a miniszter, nemcsak Polónyi szedte szét írgalmatlanul s nemcsak az egész ház egyhangú zajos tetszését vívta ki, de még a szélbalról a tekintélyesebb jogász-képviselők nyilváníták, hogy a függetlenségi pártnak semmi köze Polónyi gyanúsításához. Polónyi végül szavainak értelmét igyekezett magyarázni s midőn e közben az általa gyakorolt udvariasságról szólt, az egész ház hangos kacajra fakadt.

A ház különben a javaslatot, mondhatni, egyhangulag elfogadta általánosságban.

A képviselőház május 5-iki ülésén megkezdtek a kir. tábláról szóló javaslat részletes tárgyalását. Falk Miksa Arad mellett, Bujanovits Eperjes mellett, Jókai Eperjes ellen szóltak. Gaál Jenő Arad mellett szót ezután, azt kívánva, hogy Hunyad megye az erdélyi részekből a magyarországi részhez csatoltassék.

Fabinyi Teofil elfogadásra ajánlja a javaslatot. Ziskay Győr mellett érvelt. Polónyi Géza, Szilágyi Dezső miniszterrel polemizált.

SZEMLE.

A német véderő szaporítására célzó törvényjavaslatról már hivatalos színezetű tudósítást is közölnek Berlinből. E közlés szerint a tábori tüzéséget 54 üteggel, a határon fekvő hadtestek ütegeinek felszerelését 16—16 ágyúval szaporítanak, az 1., 15., 16. és 17. hadtestek zászlóaljainak létszámát pedig már béke idején 700 főre emelnék. E szerint a gyalogság békélszáma 5000 fővel, a tüzéségé valamivel több mint 6000 fővel szaporíttatnék. Ez adatok magyarázatul szolgál némileg a Hamb. Nachrichtenek az a közlése, hogy a szeptennátus megszüntetéséről szóló hír alaptalan, de hogy igenis kilátásba van véve a szeptennátus leteltéig a békélszám bizonyos mértékben való szaporítása.

Caprivi kancellárságával, mint ismeretes, a német gyarmatpolitika erősebb megindítását is kilátásba vették. Megerősítette ezt a felfogást Emin pasa szerződése is. A mi magát Caprivit illeti, a Post legújabbán azt írja, hogy az új kancellár több oly személyiségi kérdéseire, kik részesek a gyarmatügyi mozgalomban, azt felelte, hogy ő élénk érdeklődéssel viseltetik a gyarmati vállalatok iránt. Egy berlini hír szerint a szövetségtanács május 3-án tárgyalta a kelet-afrikai költségekre vonatkozó javaslatot. A követelést 5—6 millióra teszik.

A Boulanger visszatéréséről nagy garral világga bocsátott hírek aligha megannyi kacának nem fognak bizonyulni. Egyébiránt már nyíltan is megvallják, hogy e manővernek mi a célja. Semmi más, mint egy kis korteskedés a párisi pótválasztásokra, miután az első választásokon a boulangizmus olyan csúf kudarcot vallott. Egy párisi hír szerint Boulanger barátjai, mikor legutóbb Jerseyben jártak, azt mondták vezérüknek, hogy a boulangizmus fölsegítésére az utolsó mód és eszköz az ő hazatérése lenne. A vitéz tábornok azonban rendületlen maradt s nem állt rá az ajánlatra. A boulangista lapok pozitív hangú híresztelése valószínűleg csak pressziót akarnak gyakorolni a vezér elhatározására, illetőleg ideig-óráig óhajtják ámitani a választókat, a kik a fekete lovass hős visszatérésének reményében talán mégis rászavaznak az ő jelöltjére.

A szerb kormány, ha igaz, egyszerre meglepő erélylyel lép föl a szomszédos Bulgáriára agyarkodó, izgató elemek ellen. Egy berlinből jövő hír azt hozza, hogy a szerb kormány elrendelte azoknak a bolgár emigránsoknak a letartóztatását, a kik embereket toboroztak egy Bulgáriába való betörésre, a szerb kormány egyuttal kiutasított az országból néhány orosz ágens, a kik már huzamosb idő óta tartózkodtak a szerb határon. A letartóztatott izgatónál számos proklamációt találtak, melyek Ferdinánd fejedelem és a bolgár kormány ellen voltak irányozva.

A brassó-háromszéki vasut.

(Az engedélyokmány.)

A Brassóból egyfelől Zernestig, másfelől Sepsi-Szentgyörgyön át Kézdi-Vásárhelyig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú fővonalat, valamint annak ugyancsak Brassóból kiágazólag Hosszúfaluiig vezetendő és közúti vasutként kezelendő szárnyvonalát a m. kir. miniszterium az 1890. XXXI. t.-cz. 1. §-a alapján Ó. cs. és Apostoli királyi Felségének Bécsben 1890. évi április hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározása folytán a következő feltételek alatt engedélyezi, u. m.:

1. §. Ezen okmány erejénél fogva hidvégi gróf Nemes János, Horovitz Sámuel, Maurer Viktor és Adam Károly engedélyt nyernek és kötelezettséget vállaltak arra, hogy a Brassóból egyfelől Zernestig, másfelől Sepsi-Szentgyörgyön át Kézdi-Vásárhelyig vezetendő helyi érdekű vasutat, valamint annak ugyancsak Brassótól Hosszúfaluiig vezetendő és közúti vasutként kezelendő szárnyvonalát, az alábbi feltételek alatt megépítsék és azt a jelen engedélyokmány hatályának tartama alatt szakadatlanul üzletben tartassák.

2. §. A nevezett engedélyesek részére a jelen engedélyokmány értelmében biztosíttatnak mindazon jogok és kedvezmények, melyeket az 1890. évi XXXI. t.-cz. és az ennek kiegészítéséről és módosításáról szóló 1888. évi IV. t.-cz. a helyi érdekű vasutakra nézve megszab; viszont engedélyesek a most idézett törvényzikk azon határozatainak, melyek rájuk mint engedélyesekre

kötelezettségeket rónak, magukat feltétlenül alávetik.

Az engedélyesek továbbá szorosan alkalmazkodni kötelesek:

a) a jelen engedélyokmány határozataihoz;
b) a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter által 1868. évi április hó 20-án 4.973. sz. a. az országgyűlés jóváhagyásával kibocsátott ideiglen s vasúttörvénykezési szabályhoz, valamint az 1878. évi XX. t.-cz. által beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség VIII. cikkében elfogadott vasúti üzletrendtartáshoz és üzletszabályzathoz annyiban, a mennyiben ezek a jelen engedélyokmányban megállapított egyes határozatok és a helyi érdekű vasutak forgalmi szolgáltatára vonatkozó, a közmunka és a közlekedésügyi m. kir. miniszter által 1883. évi augusztus hó 1-én kiadott szabályok alapelvi folytán változást nem szenvedtek, s végre c) minden egyéb már érvényben álló vagy később alkotandó törvényekhez, szabályokhoz, utasításokhoz és rendeletekhez, különösen a brassó-hosszúfalusi szárnyvonalra nézve azon törvények, szabályok, utasítások és rendeletek is irányadók lesznek, melyek a gépjármű közúti vaspályák tekintetében fennállanak, illetve még kibocsátatni fognak.

3. §. A pálya építésére és az üzlet berendezésére nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által egyidejűleg kiadott és a jelen engedélyokmány kiegészítő részét képező építési feltételek irányadók, fentartatván nevezett miniszter részére a jog hogy ezen építési feltételektől egyes kivételes esetekben eltéréseket engedélyezhessen.

4. §. Az engedélyesek kötelesek a fennálló szabályok szerint elkészített építési tervek (hosszszelvény és helyzetrajz) a jelen engedélyokmány keltétől számított 6 hónap alatt, a többi részleteket pedig oly időben terjeszteni fel két példányban a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elé, hogy azok — a kivételre alább megállapított határidőre való tekintettel, — a miniszter által a kellő időre megvizsgálhatók és jóváhagyhatók legyenek. A kéredekem következményei egyedül az engedélyesek terhelik.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jelen engedélyokmányban, az ennek kiegészítő részét képező építési feltételekben, vagy az engedélyezési tárgyalásról 1889. évi május hó 29-én és folytatólag 31-én, továbbá 1890. évi február hó 3-án, 5-én és 6-án felvett jegyzőkönyvben foglalt határozatokra, ugyszintén az üzlet biztonságának követelményeire való tekintettel, az előterjesztett tervek átvizsgálatja és a mennyiben az érintett szempontokból észrevételt fel nem merülne, a tervek jóváhagyja, és ha egyéb törvényes rendelkezéseknek is elég tétetett, az építési engedélyt — harmadik személyeknek az 1881. évi XLI. t.-cz. szerint jogaiknak érintetlenül hagyása mellett — megadja.

Az engedélyesek minden kárpótlási vagy egyéb igény kizárásával kötelesek a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által a pálya építése közben vagy bármikor azután is, a fent érintett tekintetektől s alapon kívánt és bár az előzetesen jóváhagyott tervektől eltérő módosításokat és kiegészítéseket is foganatosítani.

Ellenben az engedélyesek az általuk a kereskedelemügyi m. kir. miniszter részéről már jóváhagyott terveknek bármily tekintetből kívánt megváltoztatásához, a nevezett miniszter engedélyét mindenkor előzetesen kieszközőlni tartoznak.

A fővonal építését engedélyesek az engedélyokmány keltétől számított 2 év alatt, ellenben a brassó-hosszúfalusi szárnyvonal építését 1 év alatt befejezni és a pályát a közforgalomnak átadni tartoznak.

5. §. Ezen pálya kiépítése és üzlete céljaira az 1881. évi XLI. t.-cz. szerinti kisajátítási jog ezenel engedélyeztetik.

Brassó sz. kir. város utcáinak és közterületeinek igénybevétele iránt engedélyesek a nevezett város közönségével szerződésre lépni, s azt a közm. és közl. m. kir. miniszterhez jóváhagyás végett felterjeszteni kötelesek.

A m. kir. államvasutak brassói állomásaéhoz és nagyváradi-predeali vonalához a 4814/4816. szelvények között a nyílt pályán való csatlakozás, nem különben az ennek folytán mindkét csatlakozási ponton szükségessé váló új építkezések és átalakítások eszközölése iránt engedélyesek a m. kir. államvasutak igazgatóságával a közmunka- és közlekedésügyi miniszter jóváhagyásának fentartása mellett egyezsége lépni kötelesek.

A csatlakozások folytán a csatlakozási pontokon szükségessé váló új építkezések és átalakítások költségeit engedélyesek az építési tőkéből fedezni tartoznak.

Más pályákkal csatlakozási szerződéseket, nemkülönben az állomások, vagy egyes csatlakozó vonalrészek közös vagy együttes (peáge jog) használatára vonatkozó szerződéseket engedélyesek csakis a közm. és közl. m. kir. minisztertől előzetesen kieszközőlt engedély alapján köthetnek, vi-

szont azonban kötelesek engedélyesek más pályákkal ilyenmű szerződésre lépni, ha azoknak az engedélyesek vasutjához való csatlakozása, illetve a csatlakozási állomások avagy vonalrészek közös használata akár engedélyokmányilag, akár pedig a közm. és közl. m. kir. miniszter külön engedélyével biztosított.

A mennyiben pedig ugy ezekre nézve, mint a kocsikölcsönzés és minden ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető vasúti vállalatok közt egyezmény létre nem jöhetne, az e részben megkötendő egyezmény feltételeit a kereskedelemügyi m. kir. miniszter fogja az érdekelte felekre nézve kötelezőleg megállapítani.

7. §. Az engedélyezett vasut megépítéséhez és üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke a brassó-zernești és brassó-kézdivásárhelyi fővonalra nézve 2.800.000 ft, azaz: kétmilliónyolcszázezer forintban, a brassó-hosszúfalusi szárnyvonalra nézve pedig 400.000 ft, azaz: négyszázezer ftban állapíttatik meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyesek a fővonalnál: 222.600 ft, azaz: kétszázhuszonkétezer hatszáz ftot, a szárnyvonalnál pedig 59.400 ftot, azaz: ötvenkilencezerkétszáz ftot tartoznak fordítani.

Az ezen tényleges tőkének beszerzésére szükséges névleges összegeket (alaptőke) a közmunka- és közlekedésügyi miniszter a pénzügyi miniszterrel egyetértőleg állapítja meg.

A fővonal névleges építési tőkéjéből 30.360 ft, azaz: harmincezerháromszázhatvan ft, a szárnyvonal névleges építési tőkéjéből pedig: 34.200 ft, azaz: harmincezerkétszázftot ftt készpénzben kihasítandók s mint tartalék külön kezelendők.

Ezen tartaléktőke csakis a közmunka- és közlekedésügyi minisztertől esetenként előzetesen kikérendő engedély alapján lesz felhasználható.

8. §. Az engedélyesek kötelesek a forgalmi eszközöket, sineket és egyéb az építésnél és az üzletnél használandó anyagokat a belföldön beszerezni, mely rendelkezés alól csak a közmunka- és közlekedésügyi minisztertől esetenként előzetesen kikérendő engedély alapján lehet kivételnek helye.

(Folytatása következik.)

A kereskedő ifjak társulatának májálisa.

K.-Vásárhely, 1890. május 6.

Mint e becses lapok hasábjain is előre hirdetve volt, f. év május 4-én a kezdivásárhelyi kereskedő ifjak, saját könyvtárának javára az „Unió“-kerti színpadon májális rendeztek. A derék rendezőbizottság mindent megtett, hogy e mulatság a lehető legkedélyesebb legyen. A terem szokott eleganciával volt feldiszlve. Az ifjuság ügybuzgó elnöke Fejér Antal, az ifjuság előtt például szolgáló előzékenységgel fogadta az érkező vendégeket.

A táncz 3 óra helyett 5 órakor vette kezletét, mert a mi publikumunk megszokta, hogy a 8 órakor kezdődő bálra 10 órakor, a 3 órakor kezdődő májálisra 5 órakor jelenjék meg. No, de ez soha sem foly be azért arra, hogy kedélyes és élénk multság ne legyen. Mi is elismerjük ama közmondás igazságát: „Jobb későn, mint soha.“ A különböző sportmultságokkal szórakozó ifjuság végre 5 óra felé tánczra perdült s nemcsak a megjelent ifjú hölgyeket, de még a mamákat is úgy megtánczoltatta, hogy mindenki elúzte a kereskedő ifjakra fogott azon balga hitet, hogy ők, u. i. a kereskedő ifjak, a táncz ellen sztrájkolni szoktak.

Hogy a jó magyar csárdás zamatját itt Háromszék tude levegőjében élvezhessék, még a brassói kollegák is kijöttek, s ugyan derekasan is kíségték a mieinket. Folyt tehát a táncz javában, Szőke Pista tudva, hogy a tüzvérű fiatalság szíve is olvad, erszénye is érzékeny a jó nótá hatása alatt, ugyancsak vágta a tempót s nemcsak a 4 hur, hanem még fejforgatása is kifejezte mily érzéssel huzza s mennyi erő és tehetség lappang az ő gyergyai fűrtös fejében. A hölgyek is örültek, mert akár három tánczos jutott egynek. Hiány tehát nem volt semmiben, a hölgyek és mamák nem bánták, hogy e májálison részt vettek. A francia négyeseket 32 pár tánczolta. Jutott volna hely még többnek is, de így is voltunk elegenden. A diszes hölgykoszoruban ott láttuk teiszteletes Székely Jánosné, Málvin és Melinda leányait, ifj. Dávid Istváné, Málvin és Pepi leányait, öz. Fejér Lukácsné, Vilma és Pepi leányai társaságában, Dávid Antalné, Dávid Gyuláné, Dávid Jánosné és Dávid Nina, Wertán Venczelné, Wertán Bériné, Wertán Mari és Katalin, Landt Józsefné, Landt

Szerena és Gizella, özv. Nagy Mózesné, Száva Dávidné, özv. Tóth Károlyné, Tóth Géza, Szöcs Irénke, Császár Gergelyné, Novák Sándorné, Novák Róza, Bándi Istvánné, Szentpéteri Kristófné Szentpéteri Mari, Bodola Gyuláné, Győrbíró Irma (Szentkatolna), Sipos Irma (Márkosfalva), Baló Lászlóné, Balog Gyuláné, dr. Longhi Angeloné, Elekes Béláné, Pap Adolfné, Jakab Katinka, ifj. Császár Pálné, Jakabos Agostonné, Jakabos Mari, Gräff Frigyesné, Idinger Józsefné urhölgyeket.

Mi a fiatalságnak pártolói és tisztelői lévén, örömmel látjuk, ha a haladó korral magukat művelni és a társadalomban őket megillető helyet dicsőséggel betölteni törekcszenek.

A tánczvizgalom anyagi és erkölcsi sikere, ha nem versenyez is a multtal, de attól kevésbé maradt el, ennek oka a városunkban élő különböző jótékony intézetekre fordított tetemes áldozatokban keresendő.

A virágos jó kedvnek a hajnali világosság véget vetve, azon reményben távoztunk, hogy a városunkban oly szép sikerrel működő egyesülettől a közönség ezután sem vonja meg pártfogását.

x. x. x.

Különfelek.

— **Szép ünnepély** folyt le kedden este az Uniókerti színpadon. A Kézdi-Vásárhelyi állomásról 24-ik honvéd gya. o. ezred parancsnokának, Benedek István őrnagynak alezredessé történt előléptetése alkalmából tisztelői egy fényesen sikerült bankettet rendeztek, melyen körül-belül 70-en vettek részt. Az a általános tisztelet és igazi rokonszenv, mely e város összes lakossága részéről a kedves modoru honvéd főtiszt iránt évek során nyilvánult, összehozta ez ünnepélyre a város összes intelligenciáját. A tisztelet eme ünnepélyének kiváló kedélyességet kölcsönzött azon intézkedés, hogy hivatalos toaszt csak egy lehet, a többiért a városi járdák javítására 1—1 frt fizetendő. Sohasem bizonyult olyan igaznak a példaszó: »Hallgatni arany«, mint ezen a banketten, hanem azért volt köszöntő bőven, sűrűn hullottak a floreszek az urnába s volt arra is eset, hogy 1—1 frt »Szó-díj« igazolt vagyontalanság czímen, nagy derűség között leiratott. A kedélyes bankett fényét emelte azon körülmény is, hogy a kézdívásárhelyi önkéntes tüzoltó-egyesület zenekara Benedek István alezredes, Bartók Károly polgármester és Gilyén Árpád százados, cs. és kir. kamarás nem régiben megválasztott tiszteletbeli tüzoltóknak ugyanazon napon, a banketten, szerenád rendezett.

— **Időjárásunk.** A mult hét a májálisok hete volt. Más években egész tavaszon alig sikerült egy májális megtartani s az is rendesen megázott, az idén meg egy héten kettő is sikerült a nélkül, hogy a mi szeszélyes egünk beleszólt volna a dologba. E héten előkerültek a sötét terhes felhők, beborították az ég vidám arcuzatát s az időjárás nagyban készülődik a közeledő fagyos szentekre.

— **A brassó-háromszéki vasut** részvenytársaság mult csütörtökön tartotta meg alakuló közgyűlését. Az építendő helyi érdekű vasut Brassótól Zernestig, másrészt Brassótól Sepsí-Szentgyörgyön át Kézdi-Vásárhelyig vezető fővonalból és egy Brassóból kiágazólag, Hosszufaluig vezető és közúti vasutként közlekedő szárnyvonalból fog állani. Az egész hálózat hossza 119 km. Az alapítók 3.088,800 frt, ebből 1.120,000 frt törzsrészcvények által fedeztetett. Ezekből a kereskedelmi miniszter államsegély fejében 168,200 frtot és a postakincstár hozzájárulása fejében 320,000 frtot, továbbá a földmívelési miniszter 50,000 frtot, Brassó város 80,000 frtot, Brassóvármegye 150,000 és Háromszékmegye 281,800 frtot vett át. Az összes elsőbbségi részvényeket 2.888,800 frttal, »von Erlanger und Söhne« és Gebrüder Salzbaach, Majna melletti frankfurti czégek teljesen befizették. E czégek egyszersmind a vasut kiépítését és felszerelését a pesti magyar kereskedelmi bank és Arnoldy Leo maincozi czéggel egyetértőleg magukra vállalták. A közgyűlés végén a választások következő eredményre ejtettek meg: igazgatók Adám Károly, dr. Dálnoki Béla, Fenyvessy Adolf, Gerhardt Gusztáv, Horovitz Sámuel, Kónyi Manó, Láncoz Leo,

Maurer Mihály, dr. Mezei Mór, Molnár József, Szotyori Nagy Károly, Nemes János gr., Potá József, Szentkereszty Béla br. és Ugron Gábor. Felügyelő-bizottsági tagokul megválasztottak: Brennerberg Ferencz és Tompa Sándor; póttag: Bodnár Gyula. Az igazgatóságba és felügyelő-bizottságba egy-egy tagot a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevez ki.

— **Mulatság.** A helybeli gymnasium tanuló ifjúsága folyó hó 3-án tartotta májálisát a város ligetben. Az ifjúság reggel 8 órakor vonult zene-szóval a városon keresztül a májális helyére, hol dalolás, társasjátékok és táncz között töltötte a valóban gyönyörű májusi napot. Ritka májális dicsekszik oly fényes közönséggel, mint a minővel a tanulók májálisa dicsekedhetik. Ott volt a város intelligenciájának nagyobb része, ott voltak a helybeli és vidéki szülők, csaknem teljes számban. Az első négyest 28 pár tánczolta. Este 7 órakor hazavezették a tanulókat, mire a felnőttek általános jó kedv közt tovább folytatták a tánczot.

— **A tagosítás** első aktuza Márkosfalván igen tragikusan folyt le. Egy jómódu gazda Sipos Pál kiment a mezőre, s látván, hogy két munkás erős sánczot hány egy szántóföld körül, megszólította, hogy minek az, mikor ugy is jön a tagosítás s így senki sem tudhatja, hogy az a föld, melyet ma bir az övé marad-e? Erre egyik munkás dühbe jött, s neki ment a bölcs beszédű Sipos Pálnak s ásójával ugy fejbe ütötte, hogy az menten elterült a földön. Sebe oly veszélyes hogy életéhez kevés remény van.

— **Szökött katona.** Gábosi János, kászonimpéri legény csak május 1-én vonult be honvédeknek, de sehoggy sem volt inyére sem a regula, sem a profunt. Gondolt egyet magában s mult kedden éjjel fejrénemüből, ruhákból egy kötelet készítvén, azon leereszkedett a laktanya ablakából s aztán ill' a berek, megszökött. Ez sem tartozik azon híres székelj harcosokhoz, kikről a költő oly szépen zengette: Legszébb részét add a székelyeknek, Csókold meg a székelj fegyvereket.

— **Román erőszakoskodás.** A Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező Kecskés-Zsiros nevű erdőség egy része, a mult évi magyar-román határrendezés alkalmával Romániához szakadt, azonban a két állam között létrejött egyezség értelmében Kézdi-Vásárhely város szabad használata az átszakadt területre is biztosítva lett. A város építetett régebben ezen erdőségre egy őrházat s ott egy őrt tartott. A határrendezéssel az őrház is román területre jutott. Most a román határőrök, a nemzetközi egyezség dacára, neki mentek az őrháznak, azt erőszakosan elfoglalták s az őrt átkergették a határon. Így gyakorolják a mi derék szomszédaink a nemzetközi szerződéseket!

— **Tüz.** E hó 3-án délelőtt 11 óra tájban Hatolykán Mátis Mihály csüre teljesen leégett.

— **A honvédelmi miniszterium működése és a magyar honvédség története.** A képviselőházban tett kijelentésének megfelelőleg, br. Fejérváry Géza, honvédelmi miniszter intézkedett az iránt, hogy a magyar honvédség története és a honvédelmi miniszterium működése 1878. óta összefoglalva megírassék. Az önálló nagy mű minden tekintetben felvilágosító adatokat fog tartalmazni a honvédség megalkotására és fejlődésére, valamint jelen állapotára vonatkozólag, ezen kívül egy rész a miniszterium működését ismerteti. A mű megírásával Bíró Pál miniszteri tanácsost bízta meg a miniszter. A mű körülbelül ez év végére lesz készen.

— **Tüz** Mult hó 24. és 25. közt éjjel nagy veszély fenyegette a gyulafalvi József-fürészgyártelepet, mennyiben csaknem a telep központján, a gyár keleti oldalán fekvő egy istálló éjjeli 12 órakor meggyult és ezen tűz folytán elégett egy nagyobb szabásu kettős istálló, egy kerek és egy kovács műhely, egy tíz család számára épült gyári munkás-ház, 100 hectoliter zab, 24 szekér széna, 24 lóra való szij-hám, nemkülönb, 24 pár lónak szükségeltető szekér- és szánészközők, egy szép háti ló és számtalan házi butor. A kár hivatalos becslés szerint 5200—5300 frt közt állapítottat meg. A tűz lokalizálására emberfelelti munkát fejtett ki a gyári önkéntes tüzoltóság, a mennyiben már meggyuladt épületeket is mentett meg. Az oltáshoz szükségeltető vizet a gyár gőzerőn szolgáltatta s csak így érthető, hogy az ottani épít-

kezések, a felhalmozott deszka és fakészletek mellett, a tüzet annyira lokalizálni lehetett.

— **Gyilkos katonák.** A Gyulafehérvárt állomásozó tüzerek közül többen kimentek a minap Kisfaludra mulatni. Itt egyik társukat oldalfegyverekkel megtámadták, szemét kiszúrták, lábujját levágták és végül oldalába döfték. A szerencsétlen fiatal ember, kit jó házból valónak mondanak, nem halt meg azonnal. A katonák egy arra menő teherhordó szekeret nagy lármával megállították s hirtelen felülve rá, társukat is felvették és sebes hajtásra nógatták a kocsist. Egy alkalmas pillanatban a szerencsétlent lelőtték s a kocsisnak azt mondták, hogy társuk a szekérről véletlenül esett le. Ujból szekerre tették a holtra kinzott embert s a kocsist utasították, hogy hajtson a kórházhoz. A gyanút elhárítandók, maguk vitték be a kórházba a boldogtalant. A cselet azonban észrevették s a bűnösök azonnal börtönbe kerültek. A szegény tüzér súlyos sebeiben meghalt.

— **Jámor óhaj** Egy tolvaj családapa lopott tyukot visz haza. A felesége megfőzi és feltálatja. A családfe a feleségéhez: — Te egyél belőle először lelkem. — De bizony te légy az első, hisz te vagy a családfe! — Az mindegy! Aztán tudod, a kitől a tyukot loptam, az okvetlenül átkozódott, hogy hogy fuadjon meg, a ki először eszik belőle, hát csak kezd meg te, lelkem!

— **Uj Ubrik Borbála.** Jean Delarbre, nantesi földmívelő, Tardynéval — idősb leányával — egyetértőleg, Angelique nevű ifjabb leányát két éven át lánczra verve, pinczében fogva tartotta. A szerencsétlen teremést február 8-án találták meg a csendőrök, félig örült állapotban, rothadt szalmán heverve a nyirkos pincze sötétében. »Jöjjenek, szabadítsanak ki, — nyögte a szegény asszony — ugy-e megmenekesnek, mert nagyon fádom. Már rég óta szenvedek itt! Legalább két éve, hogy be vagyok zárva.« A szembesítés megindító volt. Az áldozat sirva és remegve állt hóhérai előtt, kik azal védekeztek, hogy nem bírták kiállani a kiabálását. Az elvetemedett apát és nővért 7 évi kényszermunkára ítélték.

— **A zongoratanítást tárgyzó** s a szülőkre nézve különösen fontos és figyelemre méltó rópirat Heisler J. (Budapest, II. ker.) kiadásában megjelent s minden könyvtárusnál kaplató, mely a rossz zeneitanítás, de leginkább a rossz zongorázás okait, továbbá a rossz methodusok következtében előforduló ugynevezett zongorabetegek eredetét fejtegeti s a zongorabetegekkel foglalkozó orvosok figyelmét a természetellenes methodusokra irányozza. Eme fejtegetések első sorban a szülőköt érdeklik, a mennyiben azokat képesekké teszik annak megítélésére, hogy helyes utat követ-e gyermekök tanítása. Említésre méltó, hogy e füzet szerző 20 évi buvárkodásának eredményét tartalmazza, s végül kartársait, a zeneitanítás céljából, eszmecserére hívja fel. Ara 50 kr.

— **Köszönet nyilvánítás.** A kézdívásárhelyi kereskedő ifjak társulatának f. évi május 4-én tartott májálisa alkalmával a következő szíves felülfizetések folytak be, melyekről az összes bevétel- és kiadásokkal együtt van szerencsénk nyilvánosan elszámolni: a tánczvizgalom összes bevétele 115 frt 83 kr, kiadás 48 frt 96 kr, tiszta jövedelem 66 frt 87 kr. Ez alkalommal felülfizettek: Kézdi-vásárhelyi takarékpénztár, K. Császár József 2—2 frt, Barcsay Károly (Bécs), id. Tóth István, Csiky József ügyvéd, Császár Lukács, Landt József, Jancsó Dénesné, N. N., F. I., Baka Lajos 1—1 frt, 4 kerékpározó ur 80 kr, Nagy Ferencz szeszgyáros, Dobál Lajos, Szöcs Mózes, Pap Róza, Barla Ferencz, Szabó Mózes szeszgyáros, Győrbíró Lajosné, Velnreiter György, Pongrácz János 50—50 kr, ifj. Jancsó Mózes kereskedő, Mihály József, Czetz Márton, Frenkul Emmanuél, id. Jancsó Mózes kereskedő, Balogh Gyula, Szöcs Dani ny. őrnagy, Deák Árpád főhadnagy, W. I. 40—40 kr, Száva Dávid 23 kr, Szöcs Sámuel, Jancsó Gyula Alberti Albert, Szöcs Károly, ifj. Török Sándor, Jancsó József, Nagy Károly, F. A., Th. H. P. V., I. M., B. A. 20—20 kr. Fogadják mindnyájan társulatunk legforróbb köszönetét szíves adományaiért, nemkülönb, Könlönte Mózes ur a szinkór és kert díjtalan átengedéséért, az áldozatkész közönség a tanusított becses pártfogásért. K.-Vásárhely, 1890. május 6-án Fejér Antal elnök, Wértán István titkár.

RÖVID HIREK.

Egy híres rabló halála. Guth Ferencz zentai csendőr Fátyor Imre hírhedt haramiát őrzőjart közben lelőtte. Az őrség Hevér Péter elveszett birkának keresése közben akadt Fátyorra, ki ellenszegült a csendőröknek és tetteleg is bántalmazta őket. Erre Guth Fátyorra lött, ki menten halva rogyott össze. — **Elfogott lókereskedő.** Bécsben Menzeles Simon lókereskedőt e hó 8-án az államügyészség elfogatta, mert kiderült róla, hogy üzle-

